Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Joxe Mari Etxegoien Esnaola

Lezo, Gipuzkoa (1951)

Aurkibidea

Biografia

Lezoko Etxeberri baserrian jaio zen Joxe Mari, 1951ko martxoaren 14an. Sei senide izan ziren, eta Argentinan jaiotakoa zuten ama; aita, aldiz, Lezoarra. Esne-partitzen urte askoan jarduna, korrikalari izandakoa da Joxe Mari, eta kirol horretan marka aipagarriak eginak ditu. Lezoko Etxeberri jatetxea zabaldu zuen beste hiru soziorekin batera. Joxe Mariren jaiotetxearen lurretan altxa zuten Etxeberri jatetxea bera ere. Elkarrizketa egin genion garaian, jatetxea martxan zen oraindik, ordurako Joxe Mari erretiroa hartuta bazegoen ere.

Zintak

LEZ-067

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Errazkin, Aitor
- **Data**: 2016-08-04
- **Iraupena**: 11 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

LEZ-068

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Errazkin, Aitor
- **Data**: 2016-08-04
- **Iraupena**: 62 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Errazkin, Aitor

LEZ-069

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Errazkin, Aitor
- **Data**: 2016-08-04
- **Iraupena**: 15 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Lan egin behar eta kirola utzi

- **Erref**: LEZ-068/001

- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Esne-partitzen ibili zen gaztetan Joxe Mari, eta korrika hasi zen gero, Irungo talde batean. Oso gustuko izan du beti korrika ibiltzea, baina jatetxea zabaldu zutenean utzi egin behar izan zion.

2. Etxeberri jatetxea

- **Erref**: LEZ-068/003
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:01:49. **Bukatu**: 00:03:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
80. hamarkada amaieran ekin zioten 4 soziok Etxeberri jatetxea izango zena altxatzeari; tartean, Joxe Mari. Etxegoiendarren lurretan altxa zuten jatetxea, eta baserriaren izen bera eman zioten.

3. Etxeberri altxa bitartean, Amuitz

- **Erref**: LEZ-068/004
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 00:03:35. **Bukatu**: 00:04:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Etxeberri jatetxea Lezon altxa bitartean, Hondarribian aritu ziren lanean, Harresilanda kalean ireki zuten jatetxean; Amuitz zuen izena.

4. Joxe Mariren egitekoak Etxeberrin

- **Erref**: LEZ-068/005
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:04:54. **Bukatu**: 00:05:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Gerentzia eta jendearekiko harremanak izan ziren Joxe Mariren ardura nagusiak Etxeberri jatetxean, baina hortik kanpo beste hainbat egitekotan aritutakoa da.

5. Etxeberri jatetxearen espezialitateak

- **Erref**: LEZ-068/008
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:07:03. **Bukatu**: 00:08:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Legatz betea izan da beti Etxeberriko berezitasunik estimatuenetakoa. Bildots erreak eta frijituek ere oso harrera ona izaten omen zuten.

6. 80. hamarkadako krisi ekonomikoa

- **Erref**: LEZ-068/010
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:08:38. **Bukatu**: 00:09:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Krisi industriala

Laburpena:
Ongi gogoan du Joxe Marik 80. hamarkadako krisia.

7. 80. hamarkadako krisi ekonomikoa II

- **Erref**: LEZ-068/012
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:10:10. **Bukatu**: 00:11:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Krisi industriala

Laburpena:
Jende askok lanpostua galdu zuen, eta beharrak bultzatuta, negozio eta egitasmo berriak sortzeari ekin zioten batzuk. Gobernuetatik ez zen laguntzarik ia, baina legedia ere ez zen oztopo.

8. Etxeberri martxan

- **Erref**: LEZ-068/013
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:11:01. **Bukatu**: 00:11:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Jatetxean lanean hasi eta bospasei urtera ohartu ziren bataio eta ezkontza ospakizun asko egiten zela beraienean.

9. Club Atletico Telesport

- **Erref**: LEZ-068/015
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:12:27. **Bukatu**: 00:14:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Jose Mari Sarriegi hondarribiarrak sortu zuen Telesport taldea, Irunen, bere inguruko lagun batzuekin batera. Joxe Marik aipatzen ditu talde hartan korrika ibiltzen ziren batzuk; ez guztiak, ordea, talde handia izaki, jende asko baitzen.

10. Telesport-en zatiketa eta "birbatzea"

- **Erref**: LEZ-068/016
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:14:43. **Bukatu**: 00:15:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Telesport taldetik "Unión Deportiva Uranzu" taldea bereizi omen zen. Telesport taldeak desegin gabe egin zuen aurrera, baina lehiatzen jarraitzeko jendez indartu premiaz zegoela eta, UDUrekin berriz batu, inguruko jende berria erakarri, eta Bidasoa Atletico taldea sortu zuten: BAT.

11. Club Atlético Herrera-n hasi

- **Erref**: LEZ-068/018
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:16:53. **Bukatu**: 00:18:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
13 urte inguru zituela Club Atlético Herreran hasi zen Joxe Mari. Gimnástica de Ulia taldera egingo zuen gero. Hasiera haietako oso oroitzapen polita du. Haurrak zirela, mimo handiz tratatu izan zituzten hastapeneko elkarte haietan.

12. Gazteari laguntza eman behar zaio

- **Erref**: LEZ-068/020
- **Iraupena**: 0:00:23. **Hasi**: 00:18:44. **Bukatu**: 00:19:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Haurtzaroan atletismo mundutik jaso zuten tratu gozo bera ematen saiatu dira ondoko belaunaldiei. Zentzu horretan, Joxe Mari Sarriegi, Julen Olamusu eta Sanchez anaien lana azpimarratzen du Joxe Marik.

13. Kulturgintza eta kirola

- **Erref**: LEZ-068/022
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:19:38. **Bukatu**: 00:20:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Aisia » Kultura

Laburpena:
Herri-kiroletan Lezon aritutako garaia gogoan du Joxe Marik. Kiroletako jarduna kulturgintzara oso lotua ezagutu zuen, Tiñelu Elkartearen jiran, beti ere.

Transkripzioa
- Bai, bai, bai. Hor, bitu orain esan duzunian, badek gero beste epe bat hor beste epe bat... ttikiagoa denik, herri kirolak egitten ibili giñan. Ta Lezon montatu gendun ba taldetxo polit bat, bakarrikan huraxe bera bukatu zala hostalaritak ematian. Orduan ya ezin nuen. Baiñan taldetxoa, ta herri kirola ta... montatu genun ta hori zen totalmente kultural. Ez zen... ez zen irabazirikan, ez zegon... dena itten zen Tiñelu elkarteak... inguruan montatu gendun, montatu zan, eta oso talde polita, eta hori bai izan zala kulturan bultzada haundi bat, korrika baiñan gehiago. Modalitate gehiago itten genittun, herri kirolak ziren, eta kulturarako lan gehio in gendun herri kirolakin.

14. Joxe Mariren zenbait kirol-marka

- **Erref**: LEZ-068/024
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:21:14. **Bukatu**: 00:22:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
02'25'' egina du maratoian; 01'06'' egina dago Behobia-Donostia lasterketan eta 01'09'' maratoi erdian. Sarako "Kontrabandistena" eta "Azkain-Larun-Azkain" lasterketak irabazitakoa da ere.

15. Proiektutan buru-belarri sartzekoa

- **Erref**: LEZ-068/026
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:22:34. **Bukatu**: 00:23:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Kirola

Laburpena:
Etxeberri jatetxean lanean hasi zenean, kolpetik eten zuen Joxe Marik bere kirol jarduna. Ez da sekula egitasmo eta proiektuei erdizka heltzekoa izan.

16. Korrikalari gipuzkoarrak

- **Erref**: LEZ-068/029
- **Iraupena**: 0:03:22. **Hasi**: 00:24:24. **Bukatu**: 00:27:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Gaur egungo korrikalariek baino entrenamentu espezifikoagoak egiten zituzten Joxe Marik eta bere inguru zabalak, 70-80 hamarkadetan.

17. Entrenamendu espezifikoak

- **Erref**: LEZ-068/030
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:27:46. **Bukatu**: 00:30:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Korrikalariak denbora eta erritmoak izan behar ditu helburu. Joxe Mariren ustez korrikalariak entrenatzailea behar du gertuan; nork bere burua entrenatzea zaila da oso.

18. Anoetako entrenatzaileak

- **Erref**: LEZ-068/031
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:30:41. **Bukatu**: 00:32:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Joxe Marik gogoan ditu haien izen eta abizenak. Hartu-eman goxoa zutela dio. Oso jende langilea zen.

19. Denetik jan

- **Erref**: LEZ-068/032

- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:32:34. **Bukatu**: 00:33:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Korrikalari garaian, Joxe Marik dio ez zutela elikadura gehegi zaintzen. Gaur egun askoz gehiago zaintzen du dieta kirolariak, eta Joxe Mari zeharo dago egungo jarreren alde.

20. Golfeko zapatekin korrika

- **Erref**: LEZ-068/033
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:33:25. **Bukatu**: 00:34:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Lasarteko karreran parte hartuta dago Joxe Mari. Behin, golfeko zapatekin korrika atera zen.

21. Lasarteko krosa eta korrikalari gipuzkoarrak

- **Erref**: LEZ-068/034
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:34:43. **Bukatu**: 00:36:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Lasartekoa mundu mailan izen handiko proba zen. Joxe Migel Maiz eta Karlos Arizmendi aipatzen ditu Joxe Marik, mundu mailan famatu diren hainbat korrikalariren izenen tartean.

22. Entrenatzera, Donostiara

- **Erref**: LEZ-068/036
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:37:07. **Bukatu**: 00:38:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Anoetara eta belodromora joaten ziren entrenatzera, lanetik atera eta gero.

23. Lehendabiziko maratoia

- **Erref**: LEZ-068/038
- **Iraupena**: 0:03:27. **Hasi**: 00:38:50. **Bukatu**: 00:42:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Joxe Mari Sarriegiren egitasmo bati tiraka (Irun-Elizondo-Irun) hasi ziren Joxe Mari eta ingurukoak arnas luzeko probetarako entrenatzen. Egitasmoa ez zen aurrera atera, baina lehen maratoia korritzeko aukera sortu zitzaion Joxe Mariri, eta gustatu egin zitzaion. Entrenatzen jarraitu, eta Espainiako Txapelketan egin zuen bere markarik onena.

24. Marathoi erdiak, "Azkain-Larun-Azkain" eta "Kontrabandisten lasterketa"

- **Erref**: LEZ-068/040
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:42:27. **Bukatu**: 00:45:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Maratoi erdiak maratoierako prestaketa moduan egiten zuten. "Azkain-Larun-Azkain" eta "Kontrabandisten lasterketa" nolakoak diren azaltzen du Joxe Marik.

25. San Martzialeko igoera eta Guadalupekoa

- **Erref**: LEZ-068/042
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 00:45:27. **Bukatu**: 00:46:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Joxe Marik korritzen zuen garaikoak dira bi froga horietan inork egin dituen denborarik onenak. Garin eta Soduperenak omen dira markak.

26. Lehia, giro ona eta dirurik eza

- **Erref**: LEZ-068/043
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:46:26. **Bukatu**: 00:48:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Joxe Mari biltzen da, tarteka, bere korrikalari garaiko lagunekin. Oso giro ona izan dute beti. Luis Yerga zenarekin Leitzan gertatutako anekdota polita kontatzen du Joxe Marik, aurkarien artean zen giro sanoaren adibide.

27. Lasterketetako oroitzapenak

- **Erref**: LEZ-068/045
- **Iraupena**: 0:02:59. **Hasi**: 00:48:32. **Bukatu**: 00:51:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Korritutako lasterketa batzuei buruzko azalpenak.

28. Giro erdaldunean korrika

- **Erref**: LEZ-068/047
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:51:47. **Bukatu**: 00:53:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Kirola
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Lezon, kalean, gaztelerarako joera sumatu izan du Joxe Marik, txikitatik. Korrika entrenatzera joaten zirelarik ere, gehienetan gaztelerara jotzen zuten, tartean euskaraz ez zekienik bazen eta.

29. Etxean beti euskaraz

- **Erref**: LEZ-068/049
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:54:18. **Bukatu**: 00:56:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Gurasoen hizkera, senideena eta seme-alaba eta bilobena.

30. Aita, lagunekin, hika

- **Erref**: LEZ-068/051
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:56:33. **Bukatu**: 00:57:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Etxeko hizketa-ohiturak.

31. Lezoko hizkeraren berezitasunak

- **Erref**: LEZ-068/053
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:58:00. **Bukatu**: 00:59:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Irun eta Hondarribiko hizkeren antzekoa, Lezoko zenbait tokitan. Sanjuandarrekin alderik handiena, doinuan. Lezon, Errenterian, Pasai Antxon eta Altzaraino ere, oso antzeko hizkera.

32. Lezoarrak, bi eskutakoak

- **Erref**: LEZ-068/054
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:59:11. **Bukatu**: 01:01:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura

Laburpena:
Joxe Marik hala entzun izan die esaten gurasoei: "lezoarrak, bi eskutakoak". Alegia, eskulanetan bi eskuekin aise moldatu izan direla.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-14

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com